

40 til 60 Rbd.s Værdi aarligen, skøndt disse Steder i Almindelighed kun have circa 1 Tønde Hartkorn; og denne Embedsmand har antaget, at samtlige Coloniesteder paa Allheden kunde ansattes til en Salgsværdi — hvorved han dog uden tvivl har forudsat Fasteledighed — af henvend 100,000 Rbd.

Herved har Domainedirektøren yttret, at den vel ei skænder saa nøie Localiteterne, at den har turdet tiltage sig en bestemt Dom om denne Ansættelses Rigtighed, og den har i saa Henseende kun bemærket, at, medens enkelte udflyttede Gaarde ere ret gode Hedegaarde, med et meget udstrakt Tilliggende (den sidstnævnte Gaard paa 10 Skpr. Hartkorn skal saaledes have 6 a 700 Tdr. Land, hvoraf en stor Deel er opdyrkelig), ere de gamle Coloniesteder i de sammenbyggede Byer, og det er det større Antal, størstedels meget ringe, og at, uagtet den stærke Søgning efter Eiendom og Gjemsted bevirker, at der gives en ei ubetydelig Afstaafelsessum eller Afstågt til en fratrædende Fæster, saa leve Bestderne dog fortrykte, med en ringe Besætning, og søgende et, for deres Subsistents hidtil maaskee fornødent, men for Eiendommene skadeligt Erhverv ved at rive Lyng og skære Lyngtjørn i store Masser, og føre samme til Salg i Viborg, saaledes som nærmere er udviklet i det ovennævnte Skrift af Coloniepræsten Carstens.

Det er imidlertid saameget mindre anseet fornødent at søge nærmere Oplysninger om Eiendommens virkelige Værdi i Handel og Wandel, som det synes aldeles klart, at der ved den foranførte kongelige Resolution af 16de Marts 1796 er givet et formeligt kongeligt Løfte, der er gjentaget og betegnet netop som Løfte i Resolutionen af 18de Juni 1802, at der ei skulde paalægges Coloniestederne Mere end 6 Rbd. pr. Tønde Hartkorn, og at der mod denne Afgift skulde gives Fæsterne fuldkommen Eiendom. Vel antages det nu, at man, efterat Selveiendom foretrakkes for Arveskæfte, kan være beføiet til at capitalisere den bestemte faste Afgift, og fordre denne Capital som Kjøbesum, dog at man da ogsaa maa lade de nuværende Fæstere beholde Capitalen uopfygelig henstaaende i Eiendommene, og for de efterfølgende betinge sig en lempelig Amor-

tisation (hvilken Betragtning har afgivet Motiv til de i § 3 og § 4 optagne Bestemmelser); men at ansatte Kjøbesummen til højere end det 25 dobbelte Beløb af den højeste Afgift, hvormed Stedet er tilsagt overdraget til iøvrigt fuld Eiendom, vilde, saavidt skønnes, være Krænkelse af en engang erhvervet Ret, hvortil Staten ei kan holde sig beføiet, om det end antages, at tidligere Regjeringer have opoffret alt for meget for disse Colonier, og ladet sig nøie med et alt for ringe Vederlag for de bragte Offere.

Naar der dog er sat et Minimum for Kjøbesummen af 50 Rbd., hvilket finder Anvendelse paa de iøvrigt forholdsvis færre Huse, som have under 2¹/₂ Skpr. Hartkorn, saa er dette begrundet derved, at de, efter Frihedsaaarenes Udløb, som ovenfor oplyst, have svaret i Hønspenge 2 Rbd. aarligen.

Forrentningen af Kjøbesummen er først ansat fra 11te December 1852, thi, uagtet Fæsterne antages at burde begynde at svare den ved titnævnte, allerede circa 50 Aar gamle, Resolutioner foreskrevne jorddrotlige Afgift af 6 Rbd. af Tønde Hartkorn, som er lig Renten af den bestemte Kjøbesum, saa synes det dog billigt at give dem et Aars Frist, inden denne nye Byrde træder i Kraft, og der er dertil saameget mere Anledning, som dog nogen Tid maa hengaae, efterat denne Lov er udfkommen, inden Udfomsbrevene, med Tilhørende, kunne blive berigtigede.

Ad § 5.

Da Coloniegaardene paa Allheden i Regelen kun have circa 1 Tønde Hartkorn, og kun enkelte Gaarde der og endel Gaarde paa Randbøll Hebe ca. 2 a 3 Tønder Hartkorn, saa udgjør den Kjøbesum, der bliver staaende i den samlede Eiendom, et saa ringe Beløb, at dens Fordeling paa mindre Parceller i Tilfælde af Udskytning vilde foraarsage en aldeles uhensigtsmæssig Vidtløftighed.

Ad § 6.

Det er ovenfor i den historiske Fremstilling udviklet, hvorledes næsten samtlige Fæstebrev forpligtede Fæsterne til, naar det af Staten forlanges, at modtage Eiendom efter de Kongelige Resolutioner af 1796 og 1802, som nu ere lagte til Grund, og det vil sikkerligen være